

Gårds
Fråne m
Salvby

4275

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

64

Byggnad 1780, 46 §§, (där)

1780

Gårds
Fråne m
Vevestad

4275

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

65

Byggnad från 1639 (där) A. (24 §§)

(1761, 1720, 1772)

1780

den 14. Januari 1779

År 1690. den 22. Februarij, förklarade
Ordinarie Winter Tinget med allmogens af
Gierds Märadt, i samtel: Rättes Presence.

Samma dag nämndemannen Wäl: Jöns
Jönsson i Wenestad, uppe i samtel: Bygmäns-
nernes Wägnar förklarade deras förige
grannhållsbref, som blef upläst och han
begärade ~~Uttörelse~~ och förnyat dydandes
dett samma rådande som följer. 6

Rasmus Jonsson i Syngsjö Märadom-
mare och Gierds Märadt och Hans Jönsson
i Wäl, skrifwer görer Witterligt att år
Christi 1644 wedagen och Tingsdagen den
18 November inncan för: Ting för Rättes
war skickat W: Jöns Jönsson af Wenestad
på samtel: Wenestads Bygmäns wägnar
och i rätt lagde deras förige Byggs grann-
hållers bref daterat Gierds Rätts Ting d. 31.
Juli. 1639. som han på byens wägnar
begärade med alla des Jurettäljande 25

penningar i dag förnyat förmedlet det gamla
granhälsobref samt slott svärdet och för-
derfarat, hvilket granhälsobref betydande ord
och post efter annan som följer.

Anders Persson i Lyngby, Enghäres till Livs Mä-
rads Ting och Peter Mogensen Häradsskrifvare
gever vittnandes, att Åke Christen 1673 omkom
den 31. Julii. Innan för ne Ting voro
skrivade Oluf Mogensen och Nils Thasson
i Vennerstad, och på menige Vennerstads
Bysmäns vägnar framlagde ett skriftligt
grannhelagsbref, som den begierts Mäe Innan ⁶⁹
Tinget at dömas och påskrifvas och derom
beskrifvit meddelas förmedlande som
följer.

Efter som rikshelighet till och ofta
och vår by Vennerstad finnes och begär
och grannhelag, med vägnar att hålla
skog, att jorda och mycket annat, som
menige bymäns mycket påligger, då hafva
vi menige bymän på grannhelags Råd-
slaget och samtyckt ett grannhelagsbref
och förordning inkommit Tinget at bekräf-
tas och antas, och desse artiklar
och som efter följer.

1. Skall Juges i Wängens församling sig till at kugga något på en annan mans äng eller äcker, hware som finnes sig här emott at förse, skall böta 6 mr till byen, hware landbrukets Rätt Öfvermont, och om någon af byens ängar eller hware folks finnes någon med rådan, och det icke berörs inom 2 dagar, då böte sig emott byen lifra så mycket.
2. Skall Juges hwar med åker, eller mark, Öfver någon mans äcker sedan råden är uplöst, hware det gör böte 3 mr till byen och så skadan till Rätta. 71
3. Hware som öfverlåter sin hvars hvar i någon mans gräs eller hvar och finnes at han kan hvar utaföre, och skall böta 3 mr till byen och så skadan till Rätta.
4. Skall Juges hvar i wängens mark på sitt eget med mindre han befarer det i ägerarens samtycke, hware här emott gör böte 6 mr till byen.
5. Hware som ligger med sinna önar i

urungen om brödet och ören då gör må-
gon skada i åker gräs eller hö, då
 skall den som äger ören fört upräkna
 skadan och sedan böta 1 $\frac{1}{2}$ mk Silf^{my}
 till byen och Kärnkapet sin rätt.

6. När ältermannen harver samt samling, huru
 som då inte sig möter med mindre
 man är i husboudens lagliga förfallda
 böte till byen 6 öre och är han i hus-
 boudens reglar, skall han dock wisa
 fram sitt wisa bud, och ellers annars
 tid när klokan ringer skall bouden
 antingen sig komma eller haas wisa
 bud, när det ringer tredje gång eller
 böte till byen 2 mk Smt.

7. När samling är samt och ältermannen
 då inte ringer då skall han böta
 2 mk till byen.

8. Huru som inte vill gå med at pausa,
 om han är i byen, den skall böta En
 dahl² till byen.

9. Huru som inte godvilligen vill lämna
 sig pausa, då böte 2 dahl² till byen och

4275

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

skäles för sin givning för rätta.

10. När äldersmannen med byens samtycke på-
bröder en dag wängstapserne att gaps-
luchas och påpassa hurem till den dag
det icke fullkommer, bätte till byen
för hurem giäre 1 öre, och då giäre det
laglig till en föräugt dag, eller bätte
dubbel.
11. Och hurem som icke håller sitt föräugt
af wängens seden han är födeligt, den
skall bätte till byen 2 msk, och dock
saga skat den som.
12. Hurem som finnes att hurem håll ja må-
gon som giäre som icke är wunt
at hurem håll, den skall bätte 2. daller
till byen, och dock giäret giäret laglig
igen eller delas af och jucke efter
lag för sitt brätt.
13. Hurem som fördrisar sig till at upgifwa
wägen af wära wängar, för än alla gran-
nare och hordliggande byar och bys
det samtycker, den skall hurem för-
brätt 1 daller till gennare och 1

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

75

4275

dhz till nästa byar och byar, och så dagligen
till råttan för hurad skada sin skick.

14. Skall ingen bryta några breskötter i vägen,
sedan man är fredat, med mindre man
bryter det med merlige grannars minne
eller bötte & mer till grannars.

15. Skall och ingen bryta den andra, eller
bryta breskötter den andra till på
grannars eller i grannars, ej
bryta bryta några breskötter eller vägar
som man göras skada med, med sig
huru det går, skall bötte eller bryta
på en dahl till grannars, och
skallas för råttan att undergå dom
för sin gärning.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

16. Jem när bryter pådrar och ranslyst
af merlige grannar, att vägar och bres
är på vår bys mark till en dag dag
skall bryta och ferdigas, och bryta och
till samma dag icke bryter det för
färdigat, bryte till bryter 2. mer till
och bryte färdigat det till en färdig
dag eller bryte dubbelt och så så till
råttan.

17. Skall och Jugens hufva magt till at laga
gärdprek in till sig till hufva i sin
gärd eller hufva, utom deras hufva
der och menige bymännens anseende,
eller at parnas, och hufva förbrunnit in
byen 2 dahl^{te} och sin hufvandes Rät.
Öfverkränt, och sedan likväl lämna
dem bort fara.

18. I dina mätte skall en var i vår by vara
förkränt at hålla sinna Eldständer hufva
the finnas hufva i Mennas hufva färdige
allä hufva och ålret, på det att var
sielf och sinna hufva hufva utom
skada och fara, och skall äldermannen
med bymännens en gång och ålret
i det ringaste gå omkring i byen och
besöka alla Eldständer, hufva då bris
färdig finnas, skall böta till grannelaget
2 dahl^{te} sees, och dock till en förkränt
dag at göra dess laglig eller då af äller-
mannens ~~och~~ bymännens af ~~mederläs~~.

19. Hufva skall ingen hufva hufva i vagnen
at hufva och hufva, så länge hufva hufva
och hufva är på marken, för fara skall
hufva der emott hufva hufva förbrunnit

Hill gramscelaget 1 daler, och så hill Rätt
som Gud förbindre några skada skiet.

20. Skall ingen efter denna dag hålla någon löös
hund mens i läckre och häckelse, och
hurilken mans hund som finnes at lösa
löös man för byen, hurilken det är än
dock man ingen skada gör skall böta
hill byen 2 mk och hans husbrukets Rätt
Öfrökrant, och gör man skada så skall man
böta 1 daler hill byen, och upräkna ska
dare.

21. När något värfälle faller på vår skog, ska
ingen af oss i hurilken förordning det skiet,
derom böta hill rams och laga för den
andra, för än det rätteligen blir skiptet och
svara wett sitt efter sin lott och del
huru när emott byer böta hill byen
2 daler smut och häckskapet som rätt.

22. Hurilken derra der lages en annan mans
år eller hufve på åren hopligen och
gör skada derwet skall först rättas det
i annan skind som det war tillförene
och lijka gult böta hill byen 1 daler smut.

23. Hvis andra pålägg ville och vedtåget, som
äldermännen med bymännernas sam,
lycke, på grundläggare på kinder och
sanktycker, som menige bymän som som
nu till nytt och gagnar, vare sig nu
det vara som skall hållas och straffas
efter tillägnade försäkrade Prater och i det
eller med at några försäkrade.

Som samma skriftlig grundläggare i sig
sitt försäkrade, hvilket i dag här
innan Fingert och däst och påskryper
till vittnesbörd våra försäkrade här med
undertryckt.

Aktuor ut Supra

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

d: S:

d: S

Desse till vittnesbörd at således Fingert
och för Rättens och passerat vittnes
med våra försäkrade

d: S:

d: S

LUND UNIVERSITET
FOLKMINNESBOK

24 Förbindes och mån med alla utarbys män,
 anhängers vid natt eller dag at bygga under
 våra vägar skog eller mark, Hur det
 gör, passas och straffas som lag förman
 Item förbindes alla och en var utarb by
 att sälja eller köpa oss några gräsfäddad.
 anhängers natt eller dag på vår bys
 mark, Hur det gör passas och straffas
 som lagen innehåller Enatt förbud.

Och att sålunda passas och förbud mån med
 under egen hand och nämns Sigtun
 dyngsör A^e et die ut supra.

Kyras Sings Rättens Vägnar

Jacob Veff

d: S:

d: S:

LUND UNIVERSITET
FOLKMINNESBOK

+ tillägg 1701 1 paragraf

+ utdrag af prot. 1720 där det

14. a. står:

Samtliga Wenestads bymän dålla uppenbar ett
deras grannhålleref och bys arkivlar, som
bejmes af Byfogden Rasmus Tomasson och
Tingskrifvaren Hans Järsson H: 1674 d.
18 November vid Tinget vara påskrifvit
efter ett d. 31 Jullii 1639 påfärdade grann-
hålleref, hvilka H: 1690 d. 21 Februarii
af då warande Märadshöfdinge H: Jacob
Wlf och sedermera H: 1701 d. 7 Februarii
af Märadshöfdingen Peter Rosqvist
är bekräftad ---

1720